

Onderzoek beschermde flora en fauna In Gen Hunsch Toetsing aan de natuurwetgeving

Onderzoek beschermde flora en fauna In Gen Hunsch Toetsing aan de natuurwetgeving

Opdrachtgever Nouville Ontwikkelaars
 Postbus 70
 6400 AB Heerlen

Contactpersoon: De heer ing. O.M. M. Lebon

Opdrachtnemer Groenplanning BV
 Markt 10
 6231 LS Meerssen

Auteurs ing. M.C. Bonder
 ing. F. Verhart

Projectleider ing. A. van der Knijff
 civiel- en cultuurtechnicus

Projectnummer : 3019
Datum : 1 oktober 2009
Status : definitief
Geautoriseerd :

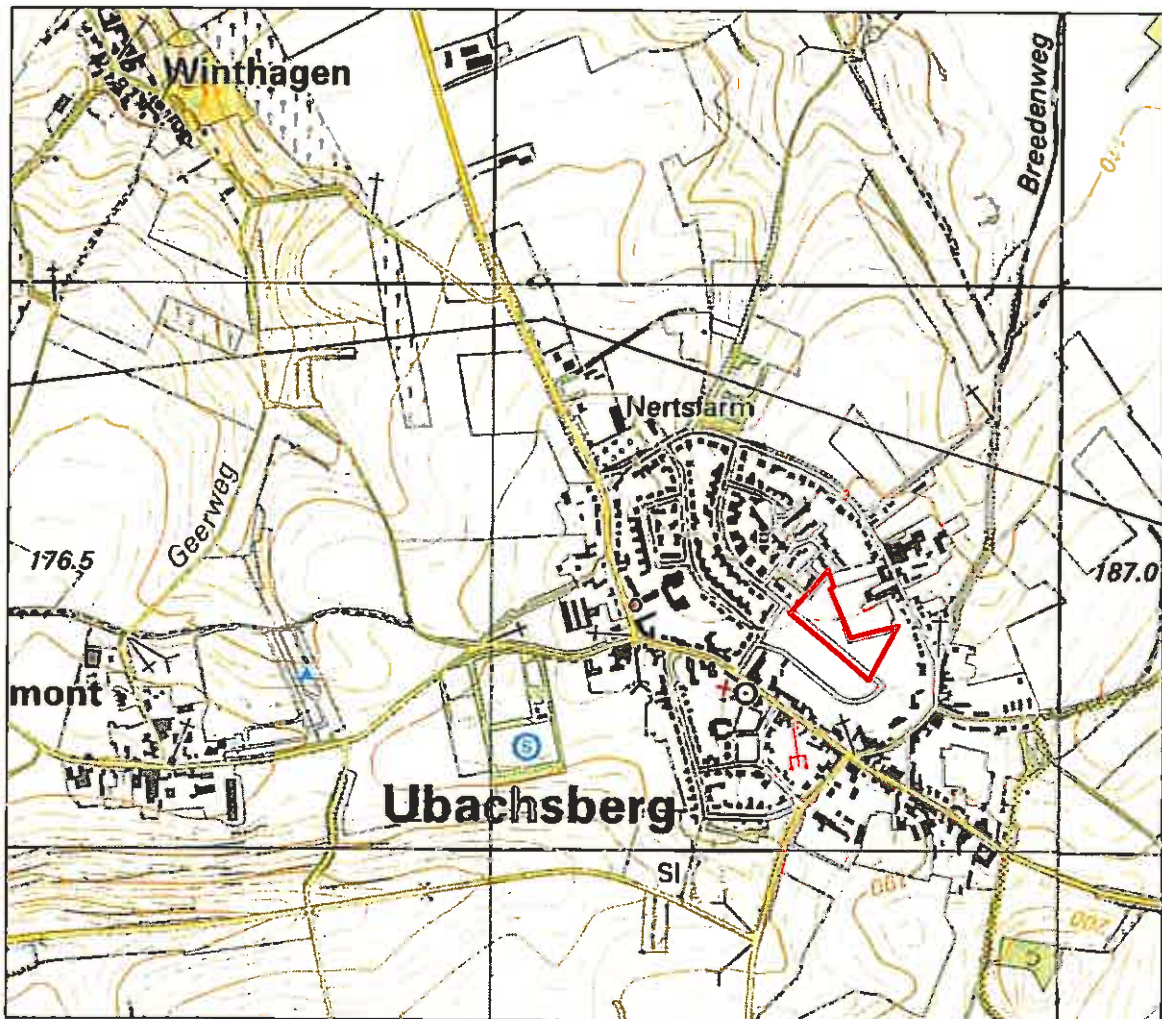

INHOUDSOPGAVE

1	Locatie en aanleiding onderzoek	4
2	Flora- en faunawet.....	5
3	Resultaten	9
3.1	Onderzoeksmethode	9
3.2	Zoogdieren	10
3.3	Broedvogels.....	10
3.4	Flora en overige fauna	10
4	Conclusie en advies	11
5	Literatuur	12

Bijlage 1 Kwalificaties onderzoekers

1 Locatie en aanleiding onderzoek

Kaart 1 Ligging van het plangebied "In Gen Hunsch" te Ubachsberg.

Bron: ANWB / TDN

In 2009 heeft Groen-planning Maastricht BV een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd ter plaatse van de op kaart 1 weergegeven locatie. Nouvelle Ontwikkelaars is voornemens om de locatie te bebouwen met een aantal woningen. Het gebied bevindt zich in de kern Ubachsberg ten zuiden van de A79 in de gemeente Voerendaal. Het gebied ligt in het kilometerhok 194:319 (x:y). Het betreft een weiland begrensd door de Klaverweerd, Windschoor, Roebroekstraat en een haag. De haag bestaat uit Eenstijlige meidoorn en Hazelaar alsmede een aantal bomen te weten Walnoot, Tamme kastanje, Zoete kers en Bolacacia.

Foto 1 Situatie van het plangebied.

2 Flora- en faunawet

Voor planten- en diersoorten kan een aanvraag ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vijfde lid, onderdeel C bij het Ministerie van LNV aan de orde zijn. Dit is afhankelijk van onder andere in welk beschermingsregime (Dienst Landelijk Gebied, 2006) betreffende soort is ingedeeld. De beschermingsregimes bestaan uit:

1. **Tabel 1 Algemene soorten:** Hiervoor geldt een vrijstelling van de aanvraag ontheffing indien de werkzaamheden vallen onder bestendig beheer, bestendig gebruik of ruimtelijke ingrepen.
2. **Tabel 2 Overige soorten:** Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de aanvraag ontheffing indien de werkzaamheden vallen onder bestendig beheer, bestendig gebruik of ruimtelijke ingrepen en wordt voldaan aan een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Dit betekent in de praktijk aangetoond moet worden dat de geplande werkzaamheden geen wezenlijke negatieve invloed hebben op de gunstige staat van de instandhouding van deze soorten en dat deze invloed wordt voorkomen.
3. **Tabel 3 Strikt beschermde soorten:** Een ontheffingsaanvraag is verplicht bij ruimtelijke ingrepen, óók wanneer wordt voldaan aan een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Verlening van een ontheffing is afhankelijk van de aard van de werkzaamheden en wat de mitigerende- en compenserende maatregelen zijn. De werkzaamheden mogen niet leiden tot een wezenlijke negatieve invloed op de gunstige staat van de instandhouding, aangetoond is dat er geen alternatieven zijn en dat er sprake is van een groot maatschappelijk belang.
4. **Habitatrichtlijn IV:** voor soorten beschermd binnen Habitatrichtlijn IV kan geen ontheffing worden aangevraagd bij projecten in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Aanvraag ontheffing is uitsluitend mogelijk bij projecten uitgevoerd in het kader van:
 - a. openbare veiligheid
 - b. dwingende reden van groot openbaar belang
 - c. bestendig gebruik, onderhoud of beheer
5. **Vogels:** Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de aanvraag ontheffing indien de werkzaamheden vallen onder bestendig beheer, bestendig gebruik of

ruimtelijke ingrepen en wordt voldaan aan een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Over het algemeen gesproken zijn nesten van vogels alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Daarop zijn de volgende uitzonderingen:

- a. Nesten van in bomen broedende roofvogelsoorten, uilen en spechten en roofvogels zijn, indien ze nog in functie zijn, jaarrond beschermd onder artikel 11.
- b. Ook vogelsoorten beschermd in bijlage I van de Europese Vogelrichtlijn zijn strenger beschermd. Voor deze soorten zijn speciale beschermingsmaatregelen getroffen, waarbij het aanwijzen van beschermde gebieden de belangrijkste is.

	Vragen	Tabel 2	Tabel 3	Habitatrichtlijn bijlage IV
1	Is er sprake van afbreuk van de gunstige staat van instandhouding?	Ja / nee	Ja / nee	Ja / nee
2	Zijn er alternatieve methoden van werken of een alternatieve locatie beschikbaar?	n.v.t.	Ja / nee	Ja / nee
3	In het kader van welk bij de wet genoemd belang wordt het project uitgevoerd?	in bepaalde gevallen kan men een door LNV goedgekeurde gedragscode gebruiken.	a. openbare veiligheid b. dwingende reden van groot openbaar belang c. bestendig gebruik, onderhoud of beheer d. werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	a. openbare veiligheid b. dwingende reden van groot openbaar belang c. bestendig gebruik, onderhoud of beheer
4	Wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort?	n.v.t.	n.v.t.	Ja / nee
5	Is de uitvoering van het project van belang voor de openbare veiligheid?	n.v.t.	n.v.t.	Ja / nee

Schema 1 Toetsingsschema in relatie tot de beschermingsregimes van de flora en fauna en de werkzaamheden. Indien vraag 1 met "ja" wordt beantwoord, dan komen ten aanzien van soorten van tabel 3 en Habitatrichtlijn bijlage IV de vragen 2 tot en met 5 aan de orde.

Het project dient te worden getoetst op verbodsbepalingen in onderstaande artikelen:

- Artikel 8: Het is verboden (beschermd) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden (beschermd) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden (beschermd) dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermd) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

- Artikel 12: Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van (beschermde) dieren te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

Indien als gevolg van werkzaamheden overtredingen op bovenstaande artikelen kunnen ontstaan, dient ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vijfde lid, onderdeel C bij het Ministerie van LNV te worden aangevraagd. Een ontheffing wordt niet verleend indien:

1. de inventarisatie- en /of literatuurgegevens ouder zijn dan 5 jaar;
2. het onderzoek redelijkerwijs gezien onvolledig is of op basis van een verkenning is uitgevoerd;
3. de schadelijke effecten die het gevolg zijn van de ingreep reeds plaats hebben gevonden. Het Ministerie van LNV verleent achteraf geen ontheffingen.
4. de aanvraag betrekking heeft op artikel 9 (doden dient te worden voorkomen), artikel 10 (doelbewust verstoren) of artikel 12 (aanwezigheid eieren dient te worden voorkomen) bij ruimtelijke ingrepen.
5. de aanvraag betrekking heeft op soorten beschermd binnen Habitatrichtlijn IV bij projecten in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Sinds 13 mei 2009 heeft de Raad van State uitspraak gedaan, wat inhoudt dat voor soorten beschermd binnen Habitatrichtlijn IV geen ontheffing kan worden aangevraagd bij projecten in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Artikel 11 met betrekking tot een vaste rust- of verblijfplaats verdient een toelichting. Per diergroep wordt dit als volgt beschouwd:

- *Vogels*: Een tijdens het broedseizoen in gebruik zijnde nest is een vaste rust- of verblijfplaats. Bij vogels horende tot de groep "uilen (uitzondering is Velduil), spechten (uitzondering is Kleine bonte specht) en roofvogels (uitzondering zijn kiekendieven)" zijn deze het hele jaar door beschermd, omdat zij vaak hetzelfde nest meerdere jaren achtereen gebruiken.
- *Vleermuizen*: Een gebouw of boom met een kraamkolonie of winterverblijfplaats in gebruik door een kolonie als zodanig is een vaste rust- of verblijfplaats en is het hele jaar door beschermd. Ook de enige vliegroute tussen verblijfplaats- en foerageergebied, zoals een bomenrij, bosrand of houtsingel, is beschermd.
- *Amfibieën en reptielen*: De gehele waterpartij met eieren of larven is een vaste rust- of verblijfplaats die het hele jaar door beschermd is.

Er zijn twee toetsingsvormen, namelijk een lichte toets en een uitgebreide toets (zie schema 1). De lichte toets geldt voor soorten beschermd in beschermingsregime tabel 2. De uitgebreide toets geldt voor soorten beschermd in beschermingsregime tabel 3. Uitvoering van de uitgebreide toets is aan de orde als geconstateerd wordt dat de vraag of de werkzaamheden afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding.

Per 1 oktober 2009 zal een wetswijziging van de flora- en faunawet ingaan welke met name betrekking heeft op nesten van vogels. Dit betekent dat vanaf dan de verbodsbepalingen van artikel 11 ook buiten het broedseizoen van toepassing zijn voor:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil);
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek);
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: grote gele kwikstaart);
4. nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd).
5. nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: grote bonte specht, ijsvogel en grauwe vliegenvanger).

Hoewel de wijziging ingaat per 1 oktober 2009 hanteert Ministerie van LNV een overgangsregime. Dit houdt in dat ontheffingen tot 1 oktober 2009 niet hoeven te worden aangevraagd doch wel worden specifieke mitigerende maatregelen verlangd ter voorkoming van verstoringen van de nestlocaties.

3 Resultaten

3.1 Onderzoeksmethode

Door ecologen van Groen-planning bv is de flora en fauna geïnventariseerd die van belang kan zijn bij de realisatie van het project. De nadruk van het onderzoek ligt op de soorten die beschermd in de Flora- en faunawet zijn volgens de punten 2 tot en met 5b (hoofdstuk 2). Voor deze soorten kan een aanvraag ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vijfde lid, onderdeel C bij het Ministerie van LNV aan de orde zijn. Op 21 en 28 juli 2009 zijn veldbezoeken gebracht aan het plangebied. Daartoe is het laatste veldbezoek in de avondschemering gebracht in het kader van een vleermuizenonderzoek. Vleermuizen zijn geïnventariseerd conform het protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevens Autoriteit Natuur. Daarbij is in het veld bepaald waar potentiële vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Deze vaste verblijfplaatsen kunnen bestaan uit:

- o Forse bomen met een doorsnede van minimaal 0,3 meter met holtes, spleten, scheuren of losse bast.
- o Gebouwen met spouwmuren, losliggende dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.

Bovenstaande elementen zijn niet aanwezig in het plangebied, vaste verblijfplaatsen zijn uitgesloten. Wel kan het gebied een functie hebben als foerageergebied, met name de haag op de grens van het gebied kan deze functie vervullen.

De overige zoogdieren zijn geïnventariseerd tijdens het gehele veldseizoen. Om te bepalen of een soort gebruik maakt van het plangebied is gedurende de inventarisaties gelet op potentiële verblijfplaatsen als burchten en nesten en op sporen van aanwezigheid als vraatsporen, uitwerpselen, wissels, prenten en haren.

Broedvogels zijn geïnventariseerd conform de methode weergegeven in de Handleiding Broedvogel Monitoring Project waarbij de methodiek BMP-A (Van Dijk, 2004) is gehanteerd en daarbij alle vogelsoorten zijn geïnventariseerd. Bij uilen, spechten en roofvogels is zoveel mogelijk getracht het nest te vinden, waarvan de locatie vervolgens met behulp van een GPS is vastgelegd.

Inventarisatie van overige diersoorten en planten is niet conform een bepaalde methode geïnventariseerd. Wel zijn de planten, indien deze beschermd zijn conform de beschermingsregimes tabel 2 of tabel 3 soorten, geteld en de groeiplaatsen ingemeten met GPS.

Naast veldonderzoek is er een literatuurstudie verricht middels de websites www.waarneming.nl en www.limburg.nl.

3.2 Zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn 3 individuen van de Gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen bij de lantaarnpalen langs de Klaverweerd. Een individu vloog over de Roebroekstraat in de richting van de Klaverweerd via een gedeelte van het plangebied. Verblijfplaatsen zijn niet in het plangebied waargenomen en de waargenomen individuen hebben waarschijnlijk verblijfplaatsen in de gebouwen buiten de bouwlocatie. Het effect van het bouwplan op het leefgebied van de Gewone dwergvleermuis is gunstig, omdat de woningen in de toekomst kunnen gaan dienen als verblijfplaats. De Flora- en faunawet is niet aan de orde voor het bouwplan.

3.3 Broedvogels

In het plangebied komen geen broedvogels voor. De tijdens de veldbezoeken waargenomen vogels broeden in de aangrenzende beplantingen of op de huizen. Waargenomen zijn tuinfluiter, Zwartkop, Groenling en Ringmus. De woningbouw zal nauwelijks effect hebben op het leefgebied van deze soorten.

3.4 Flora en overige fauna

In het terrein zijn vier soorten sprinkhanen waargenomen, namelijk Zuidelijke boomsprinkhaan, Zuidelijk spitskopje, Krasser en Ratelaar. Deze soorten zijn niet beschermd.

Qua planten zijn uitsluitend algemene plantensoorten waargenomen waarvan Akkerereprijs nog het meest bijzondere is. Deze noch andere aanwezige soorten zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet.

4 Conclusie en advies

Het onderzoek heeft een goed beeld gebracht van de natuurwaarden in het plangebied. Eventueel aanvullend onderzoek is niet nodig. De aanvraag van een eventuele ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75, vijfde lid, onderdeel C is niet aan de orde.

Conform de zorgplicht artikel 2 lid 1 en 2 van de Flora- en faunawet, wordt geadviseerd ter voorkoming van broedende vogels in aangrenzende beplantingen, te starten met de bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen. Concreet houdt dit in dat het bouwrijp maken start in de periode 15 augustus tot en met 1 maart.

5 Literatuur

ANWB, 2005. ANWB Topografische Atlas Limburg 1: 25.000. ANWB / Topografische Dienst Nederland, Den Haag / Emmen.

Hustings, F. et al., 1985. Vogelinventarisatie. Achtergronden, richtlijnen en verslaglegging. Natuurbeheer in Nederland. Deel 3. Pudoc Wageningen. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels Zeist.

Lange, P. et al., 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV / Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Utrecht.

Ministerie van LNV, 2002. Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. Ministerie van LNV, Den Haag.

Ministerie van LNV, 2004. Besluit van september 2004, wijziging van artikel 75 van de Flora en faunawet. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, Den Haag.

Ministerie van LNV, 2004. Besluit van 5 november 2004, wijziging Rode Lijsten voor bedreigde dier- en plantensoorten. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, Den Haag.

Ministerie van LNV, 2007. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Ministerie van LNV, Den Haag.

Provincie Limburg, 1996. Verspreidingsgegevens avifauna. Vlakdekkende provinciale kartering. Maastricht.

Provincie Limburg, 2007. Verspreidingsgegevens flora. Vlakdekkende provinciale kartering. Maastricht.

Schober, W. & E. Grimberger, 2001. Gids van de Vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische Eilanden. Tirion Uitgevers, Baarn.

Van der Meijden, R., 1996. Heukels' flora van Nederland. Rijksherbarium / Hortus Botanicus, Rijksuniversiteit Leiden. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Van Dijk, A.J., 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Van Heusden, W.R.M. en Vreugdenhil S.J., 2006. Handreiking Flora- en faunawet - Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied.

Weeda E.J. et al., 2003. Nederlandse oecologische flora wilde planten en hun relaties. KNNV Uitgeverij / IVN, Haarlem.

Bijlage 1

Kwalificaties onderzoekers

De veldwerkzaamheden werden uitgevoerd door de volgende projectmedewerkers:

1. Dhr. ing. M.C. Bonder is gediplomeerd in Land-, water- en milieubeheer in de richting natuur- en landschapstechniek op HBO-niveau alsmede in Natuur- en milieutechniek op MBO-niveau. In de periode 1998-2001 voerde hij op projectbasis flora- en fauna-inventarisaties uit voor meerdere ecologische adviesbureaus, SOVON en twee provinciale overheden. Tevens doet hij op vrijwillige basis verschillende onderzoeken in Zuid Limburg voor het Natuurhistorisch Genootschap en in Noord Drenthe voor een particuliere stichting. Sinds 2001 is hij in dienst en doet hij flora- en faunaonderzoek voor Groen-planning Maastricht bv. Sinds 2004 coördineert hij een team van drie inventariseerders die jaarlijks de flora- en faunaonderzoeken uitvoeren. Dhr. Bonder beschikt over uitgebreide specialistische kennis van alle in relatie tot de Flora- en faunawet relevante soortgroepen.
2. Dhr. W.J. van der Coelen heeft zich vanuit een jarenlange actieve betrokkenheid bij het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg en een sterke verbondenheid met natuuronderzoek in met name Zuid Limburg ontwikkeld tot een kundige en praktijkgerichte flora- en faunaonderzoeker. Hij beschikt over uitgebreide specialistische kennis van alle in relatie tot de Flora- en faunawet relevante soortgroepen, in het bijzonder met betrekking tot vleermuizen. Sinds 2004 draagt hij jaarlijks bij aan de uitvoering van diverse meerjarige flora- en faunaonderzoeken van Groen-planning Maastricht bv.